

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszeresnél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A gyomai választókerület gyásza

Március 20-án, szerdán délután félnégy órára hirdette Kasnya Béla képviselőjelölt Endrőd község-házánál programbeszédének megtartását. Bakos József fősztolgabíró, mint hatósági biztos, a megjelölt időre megjelent a község-házánál, azonban Kasnya jelölt nem volt ott a meghirdetett időre. Bakos fősztolgabíró várta 22 percet, de mert még akkor sem volt ott Kasnya, feloszlatta a népgyűlést és feloszlította a karhatalom parancsnokát, hogy a tömeget osszassa szét.

Megérkezik Kasnya Béla képviselőjelölt

Amikor Bakos fősztolgabíró el akart távozni a község-házáról, akkor érkezett oda Kasnya Béla jelölt, mivel a fősztolgabíró közölte, hogy már feloszlatta a népgyűlést. Kasnya kérte, hogy megtarthassa a gyűlést, a fősztolgabíró azonban kijelentette neki, ő a rendelkezést már kiadta, azt nem vonja vissza. Ő, mint hatósági biztos pontosan megjelent és még várta is 22 percet a jelölt urra és csak azután oszlatta fel a népgyűlést, most tehát tarisza meg máskor a programbeszédét. Erre Kasnya bement a főjegyzői irodába, onnan akart telefonálni — szerinte a belügyminiszternek, — de Finia főjegyző közölte vele, a községi telefont nem engedheti igénybe venni, hanem menjen a postára telefonálni, amikor Kasnya autóján lényeg el is ment a postára, de a község-háza előtt és a pisztolén álló embereknek odakiáltott, ne menjenek el, ő elmegy a belügyminiszternek telefonálni és majd megtarthatják a gyűlést.

Kiűrtik a község-háza udvarát, Bakos fősztolgabíró eltávozik

Amíg Bakos fősztolgabíró és Kasnya jelölt a fenti beszélgetést folytatták, addigra, nehezen bár, de a csendőrség kiűrtette a község-háza udvarát. E közben Rácz Sándor törzsőrmestert egy ökölnagyságu követ valaki a tömegből mellbe is vágta.

Bakos fősztolgabíró mintegy félórával ezután autójával Gyomára indult és útközben találkozott dr. Pálka Pál fősztolgabíró és dr. Rubinek István jelölt kocsijával, kik Endrődre tartottak. Bakos fősztolgabíró leszállt az autójáról, azt átengedte dr. Pálka fősztolgabíróknak, kik most már az ő autóján folytatták útjukat Endrődre, ő pedig kocsival bejött Gyomára.

Kasnya Béla jelölt megakadályozza a tömeg szétoszlását

Mikor a csendőrség kiűrtette a község-háza udvarát, a tömeg végig a járdán, az uton helyezkedett el, a csendőrök

pedig a kaput állták el. Ekkor Kasnya autójával a postára ment. Ezalatt a tömeg várta.

Kasnya mintegy negyedóra múlva visszajött, autójával a község-háza elé állt és mikor kiszállt, a tömeg vállára velle és a Hősi szobor elé vitte. A tömeg válláról csendre intette az ujjongó tömeget és a következőket mondotta: „A gyűlés megtartását a helybeli hatóság nem engedélyezte, de legyetek türelemmel, telefonáltam a belügyminiszterhez, aki kilátásba helyezte és hamarosan elrendeli az engedély megadását.” E kijelentés után a tömeg Kasnyát vállán visszavitte autójához.

A csendőrhadnagy kérte Kasnya jelöltet, hívja fel a népet távozára, mire Kasnya gunyosan azt a kijelentést tette: „Majd előbb másik cipőt húzok” — és közben a körülötte állókat biztatta, ne menjenek el, mert a gyűlést meg fogják tartani. Egy vastag szivarra gyujlott és mosolyogva nézte, hogy a csendőrök nem tudják a tömeget szétoszlalni. Az alhadnagy másik felhívására, hogy szőlisse fel a tömeget a távozásra — pedig azt válaszolta: „Nem hallok odáig, jöjjen közelebb.”

Támadják a csendőröket Sortűz

Közben Gyomáról két lovascsendőr érkezett erősítéskül, kik a kövesuton a Dombszöghöz akartak a kőuton álló tömeg köztől menni, de egyesek megfogták a lovak kantárát, sőt az egyik lovon végig is vágtak, mire a két lovascsendőr kivette revolverét, de azt nem volt kénytelen használni, így is át tudott jutni a parancsolt helyre, honnan visszafordulva, most már kivont karddal kezdték az uton álló tömeget oszlalni, míg a község-háza előtt álló csendőrök szintén megkezdtek volna a tömeg oszlátását, de a tömeg is a csendőrök felé nyomult és Faragó Mályás törzsőrmester fegyverét megfogták, mire ő azt elsütötte. Az első lövés után gyors egymásutánban még vagy hármas lövés hangzott el, erre a tömeg hanyalt-homlok menekült, csak Kasnya képviselő jelölt ur állt továbbra is az autója mellett, a vastag szivarral a szájában és gunyosan mosolygott.

Elvégeztetett: hét halott, kilenc sebesült

Meghaltak: Polányi Józsefné — Fülöp Mária 5 gyermek anyja, Gyuricza Bálininé — Lapalinszki Mária 4 gyermek anyja, Farkasinszky Lajos kosárfonó, 5 gyermek anyja, Mészáros Gyula dévaványai származású 19 éves, Pribóezki István és Gellai István földművesek, B. Kovács Lajos gyomai földműves lövedéklövésével a gyulai kórházba szállítás közben halt meg.

Megsebesültek: Rau Gáspárné, Kopcsék Péter, Gyulai Vince, Timár Vince, Varga Sándorné, Kulik Sándorné, Nándori Imréné, Kajla István és Orlitz Imre, valamint egy csendőr, aki kődobástól sebesült meg. A sebesültek közül ötén a gyulai kórházban vannak.

vitéz Márky Barna alispán Endrődre érkezik

A megdöbbenés után azonnal értesítik vitéz Márky Barna alispánt, ki autóra ült, Endrődre jött és személyesen vezette a vizsgálatot. Reggel ténáromkor ment vissza Gyulára.

A csütörtöki nagy vizsgálat

Már a korai órákban nagy élénkség uralkodik Endrődön. Békéscsabáról egy század katonaság is érkezett, melyet a Schiller iskolában helyeznek el. Kilenc órakor megérkezik dr. Pálka Pál és Bakos József főszolgabírók. Nem sokkal később érkeznek meg vitéz Fáy István főispán és vitéz Márky Barna alispán. Félülzenkét órakor megérkezett Kozma Miklós belügyminiszter Vajay miniszteri tanácsos kíséretével. Már akkorra megérkezett dr. Tompa ügyészségi elnök, vályi Nagy István kir. vizsgálóbíró két boncoló orvossal. Ott volt a csendőrkerületi parancsnokságtól egy hadbíróalvezredes és Finta Albert községi főjegyző.

vitéz Kozma Miklós belügyminiszter első nyilatkozata

Kozma Miklós belügyminiszter 2 és fél órán keresztül tartózkodott a községházán és személyesen ellenőrizte a vizsgálat irányítását. Egynegyed 3 órakor, mikor Fáy István főispán kíséretében eltávozott, a sajtó képviselőinek a következő nyilatkozatot adta:

Nem azért jöttem le, hogy magam vizsgáljam ki az ügyet. Ez a hatóságok feladata és ők a sajnálatos esetet teljesen tárgyilagosan, a törvényes előírásoknak megfelelően ki is vizsgálják.

Választási időker élünk, amikor feltételezhető, hogy pártagitációs célokra használják fel az ilyen szomorú eseteket is. Szükségesnek tartottam tehát, hogy a helyszínen tájékozódjam a történetekről, másrészt, hogy személyesen ellenőrizsem a szabályszerű vizsgálatot.

A vizsgálat 3 vonalon folyik, az ügyészség, a csendőrügyészség és a közigazgatási hatóságok részéről, a lehető leggyorsabb tempóban és mégis a legnagyobb részletességgel, amihez természetesen idő kell. Mielőtt befejeződött a vizsgálat, a jelentések felkerülnek az illetékes fórumokhoz.

Milyen impressziókat nyert Excellenciád az eddigiek során, — kérdezték a sajtó képviselői.

Anélkül, hogy a nyomozás elébe akarnék vágni, válaszolt a belügyminiszter, a következőket mondhatom:

Minden jelölt feltétlenül tartozik eleget tenni a hatóságok és a hatósági közeg felszólításának. Tartozik még abban az esetben is, ha az lenne a véleménye, hogy a tett intézkedés szabálytalan, vagy törvénybe ütköző, hiszen módja van a jogorvoslatra az ilyen esetekben.

Az adott esetben kétségtelenül megállapítható, hogy a gyűlésnek fel kellett volna oszlani, miután a főszolgabíró késedelem miatt a feloszlásra utasítást adott. A képviselőjelöltnek kellett volna a végrehajtásban elsősorban a hatóságnak segítségére lennie,

hogy példát adjon maga is a törvénytiszteletre és a rendelkezések betartására. Sajnos azonban ennek az ellenkezője történt. A képviselőjelölt helyett, hogy a szabályszerű felelősségi fórumhoz, mint másodfokú hatósághoz, az alispánhoz fordult volna, ebben az igazán nem nagy ügyben közvetlenül a belügyminiszterhez fordul panasszal akkor, amikor a hatóság elűti őt gyűléstartásának lehetőségétől. Ha azonban nem erről van szó, mint az adott esetben is, hiszen a jelölt sok esetben kapott engedélyt gyűlés tartására, sőt tartott engedély nélküli gyűléseket is, a hatósági felszólításnak való engedelmeskedés nem tehető függővé attól, hogy tud-e telefonon beszélni a belügyminiszterrel, vagy sem.

A jelen esetben, felizgatott választási hangulatban, a jelöltnek a hatóságokkal szembehelyezkedő magatartása, továbbá az a körülmény indította el utjára a sajnálatos szerencsétlenséget, hogy a jelölt az eddigi megállapítás szerint a járőr parancsnok csendőr alhadnaggal szemben, aki a legudvariasabban intézett hozzá több ízben felszólítást, lekicsinylően, a hatóságok és a csendőrség tekintélyét sértő szavakat használt és a felkérésnek nem tett eleget.

A vizsgálat természetesen függetlenül ettől az impressziómtól, a legrigorozusabban folyik és nyilatkozatommal korántsem tekinthető lezártnak.

Az áldozatok iránt a legmélyebb részvét nyilvánul meg, és a közigazgatási hatóságok a hátramaradott családtagok helyzetét megállapítva az emberi részvéten felül is igyekeznek őket támogatásban részesíteni.

A megtörtént szomorú eseménynek, amely 7 áldozatot követelt, remélhetőleg nem az lesz az eredménye, hogy pártagitációs célokra használják fel, hanem ellenkezőleg az, hogy felelősségük tudatára ébrednek azok a képviselőjelöltek, akik a renddel és a hatóságokkal való szembehelyezkedéssel próbálnak népszerűséget szerezni.

A belügyminiszter ezután Fáy István főispánnal együtt az áldozatok családtagjainak meglátogatására indult.

A belügyminiszter második nyilatkozata a sajtónak

„Én a csendőrség és a közigazgatási Hatóság vizsgálati fázisába bele nem avatkozom, az nem feladatam, azért jöttem le, mert magam akartam intézkedni, hogy a legrigorozusabb vizsgálat lefolytattassék s erről magam akartam személyesen meggyőződni.

Az elhaltak családtagjait felkerestem, a megyei közigazgatás közölte, hogy temetésükről ő gondoskodik. A könnyebben felkereshető családoknak 100-100 pengőt adtam és a többieknek is fogok kiutaltatni a főjegyző útján.

Kasnya jelölt ur beszélni kívánt velem, én neki ugyanazt mondtam, mint amit az uraknak, hozzátéve, hogy a legobjektivebb megállapítás szerint a szerencsétlenség elindítását az okozta, hogy Kasnya jelölt nem engedelmeskedett a hatósági közegeknek. Ezt hivatali minőségemben állapítottam meg, s ezért a legmesszebbmenő felelősséget vállalom és miután Kasnya jelölt olyan módon próbált velem beszélni, melyet belügyminiszteri minőségemben nem fogadhatok el, nem álltam rendelkezésére.”

Ezután a belügyminiszter hement Csernus Mihály apátplebánushoz rövid látogatásra, onnan ájított Gyomára, átment még a főszofigabírósnál erre az ügyre vonatkozó iratokat, azután visszautazott Budapestre.

A főispán és alispán este 8 órakor indultak vissza Gyulára.

Az áldozatok temetéseire, melyek valószínűleg pénteken lesznek, külön halásági intézkedés történik majd.

Endrőd lakossága az első megdöbbenés után, a jámbor természetében rejlő józanságával nem csinál politikai kérdést ebből az igazán sajnálatos esetről.

A Nemzeti Egység Pártja helyi szervezete, valamint a párt hivatalos jelöltje Dr. RUBINEK ISTVÁN mélyszégyes fájdalomnak és gyászának ad kifejezést az endrődi szomorú eset felett.

A párt és hivatalos jelöltje a béke, a nemzeti összetartás és a testvéri szeretet szellemében folytatja a maga választási küzdelmét, a legélesebben elítélve olyan eszközök felhasználását, amelyek széthúzásra, a nemzet erőinek megbontására vezetnek.

Az endrődi sajnálatoss minden magyar ember szívét fájdalmas gyásszal eltöltő eset mutatja a legjobban, hová vezet a hiszékeny, jóindulatú népet izgató és a szenvedélyek felkorbácsolására szánt demagógikus jelszavaknak alkalmazása.

Méltóságos Dr. Rubinek István úrnak

Kedves Barátom!

Tegnapról kelt nb. soraidat éppen most kaptam, mikor a levelem írásához fogtam hozzá, mert inni akartam ugyanis Neked. Bizony végtelenül fájlaljuk és sajnáljuk, hogy elszakítottak tőlünk és valahogy úgy vagyunk vele, hogy alig tudunk megnyugodni ebben, de még kevésbé tudjuk megérteni, hogy miért kellett ennek megtörténnie. Asszonyaink meg is sirattak és úgy voltam vele magam is és többen, hogy az napon, mikor híre jött, hogy nem jölsz, annyira idegesek voltunk, hogy még az étel sem esett jól. Felvetődött volt az eszme, hogy küldöttség megy fel érdekedben, de ettől elálltunk gyomai jelöltséged érdekében. Beszéltünk itt azonban Hrivnyák lelkésszel, hogy Gyomán fogunk érdekedben működni, olyképen, hogy ottani jó barátainknál beajánlunk és informáljuk a gyomaiakat arról, hogy ki voltál Te a mi kerületünknek. Azért kérlek, légy szíves közölni velem, hogy a gyomai jelöltséged meg van-e már és milyen községek tartoznak még Gyomához, mert én most nem ismerem a kerületet. Tudom, hogy a háború előtti időben hozzá tartozott Mezőberény, Endrőd és Békés is. Mezőberényben is vannak jóbarátaink, Gyomán azonnal írok dr. Christian Kálmán ottani tekintélyes ügyvéd régi jó barátomnak és Feiler ev. lelkésznek.

A választások lezajlása után, amint azt az elekiekkel is már beszélünk, nagyon szeretnénk, ha lejönnél közzénk, hogy Tőled méltóképen elbucuzhassunk. De szeretnénk ezt úgy csinálni, hogy Medgyesre is külön jönnél, mert itt akármerre megyek most, mindenütt csak azt hallom, hogy Te miért nem jöttél le ide a kerületbe. A nép nem érti a magasabb politikát, különösen most, amikor még a magunk fajta nadrágos ember sem érti. Annyit persze igyekszünk velük megérteni, hogy nem rajtad mulott a dolog.

Nálunk, amint bizonyára hallottad, báró Urban Péter a hiv. jelölt, de úgy hírlik, hogy talán Reibel, az eleki esperesplebános is fellépne ker. szocialista programmal, sőt valami eleki, talán pángermán programmal. Ez utóbbiakról azonban még semmi pozitív hír nincsen, talán csak szóbeszéd, amint azt ilyenkor szokták.

Kedves Pistám! Soraid tartalmát közölni fogom az arra ille tékesekkel és mi is nagyon kérünk, hogy tarts meg bennünket továbbra is és szeress, mint ahogy mi sem felejtünk el sohasem és mindig szeretni fogunk.

A választások után (tehát várni) fogunk!

Addig fogadd kérünk szeretetteljes üdvözlésünket, igaz hived és barátod:

Dr. Lepény István.

Gömbös Gyula miniszterelnök szombaton 10 órakor az „Árpád” sinautóval Békéscsabára érkezik és előreláthatólag több napot tölt a vármegyében és több községbe látogat el.

Programbeszéd után

A választási küzdelem első állomásán túl vagyunk. Elhangzott a programbeszéd. Azt kommentálnunk nem szükséges, mert a beszéd lényege egyezik az Egységes Párt vezérének, az országot vezető miniszterelnöknek rádiószózatában már ismertetett elgondolásával és a hivatalos jelölt alkalmazkodva vitéz jákfai Gömbös Gyula politikai vonalvezetéséhez, annak célkitűzéseit magáévá téve óhajt-e munkaterv keretén belül megvalósítani.

Igy a programbeszéd elmondása inkább csak választási konvenció, udvariassági aktus a jelölt részéről választóival szemben, lényeges pedig, a szemtől-szembeni megismerés szempontjából volt.

A programbeszéd meghallgatására összegyűlt választóközönség egy felemelő érzéssel gazdagodott. A háláérzés nemes érzetével, mely háláérzetet mindennél jobban és ékezőbbben tanúsított az a támogatás és egyben tanúságtétel, amit dr. Rubinek István irányában, volt kerülete nyilvánított.

Alkalmunk volt hallani régi kerülete első tisztviselőjét, majd lekipásztortát és végül a földjéhez ragaszkodó valódi kisgazdát és kisiparost, kik mindannyian szívükből-lelkükből ajánlották választóink figyelmébe volt és jólpróbált képviselőjüket és gyászhoz hasonló fájdalommal keseregtek azon, hogy a magasabb politikai érdek dr. Rubinek Istvánt kerületüktől elszakította.

Azok, akik elzarándokoltak az eleki kerületből, emberi méltóságukhoz híven mutatták meg, hogy mily nagy veszteség érte őket dr. Rubinek István távoztával és hogy ugyancsak az Ő személyében milyen kiváló nyereséghez jutott a gyomai kerület. Mintha feltárták volna kebleiket — „Íme nézzétek élő és érző szíveinket, nézzétek ezen begyógyult sebeink hegeket barázdált nyomait. Ezeket a sebeinket a vérviharos idők vas foga szakította és aki ezen sebeinket orvosolta, az dr. Rubinek István volt. Ő gyógyította be azokat, munkássága, eredményes közbenjárásai és értünk való fáradozásai révén, segítő kezét felénk nyújtva és szeretete irját cseppentve sebeinkre.

Ezt mondták el; lelkük érzéseitől remegve, megcsukló hangon, a hálás meghatódottság csillogó könnyeivel szemekben. És mi megilletődöttünk, megindultunk, fejetlehajtva hallgattuk, mert kebleinkben hasonló szív dobog. Azoknak is vannak sajgó és vérző sebeik, melyek gyógyítására oly kipróbált orvosra van szükségünk, mint dr. Rubinek István.

Adja az Isten, hogy ezen sebeinket Ő gyógyíthassa.

B. I.

„Életet és hitet üzen egy halott nektek,
ifju, elhagyott testvérek.
Magyar tüzet hamut és lángot,
hogy ne csüggedjétek.
Március van, és határtalan az élet.” (Ady Endre).

Közös munka, közös eredmény: Nemzeti Egység!

Hogyan tette tönkre Kasnya Béla orsz. gyűl. képviselő a mindszei földmunkások szövetkezetét?

Le kell lepleznünk a nagy purifikátort, meg kell fosztanunk a tömeg előtt magára vett tündöklő arany tollától, mert türethetetlen, hogy valaki politikai érdekből és választói tudatlanságára alapítva a nagy nyilvánosság előtt, mint a közérköcs és tisztesség megtámadhatatlan őre és védelmezője szerepeljen, míg a háttérben titkos ajtók mögött, földhöz ragadt szegény emberek kenyerét és megélhetését pocskolja el csak azért, hogy a tönkre tett szegény emberek elégtelenségét kihasználva, magának olcsó politikai tőkét kovácsoljon. Leleplezzük, hogy ez a viccelődő politikai nagyság tovább ronja a gyomai választókerület levegőjét. El kell mondanunk viselt dolgait, hogy tisztába jöjjön vele mindenki — azok is akik távol állanak hozzá, azok is, akik közel állnak hozzá és hisznek politikai hivatottságában és főképp azok, akik ellen a legtöbbet vétek, akiknek egzisztenciáját, kenyerét megélhetését tette tönkre.

A mindszei földmunkások vállalkozó szövetkezete 1922-ben alakult. A megalakulástól kezdődően egészen 1931-ig minden a legnagyobb rendben ment a szövetkezet megalapítója és kifejlesztője dr. Steuer György kormánybiztos és Csulak Lajos ügyvezető-igazgató a legnagyobb körültekintéssel és szorgalommal igyekeztek a szövetkezet ügyeit előbbre vinni. A szövetkezet szorgalmas és odaadó vezetői, de különösen derék munkás tagjainak becsületesen elvégzett munkája azt eredményezte, hogy 1931 év végén a mindszei Földmunkások Szövetkezete a legerősebb szövetkezet volt az ország különböző helyein működő ilyen szövetkezetek között. Az 1931 évi képviselő választás után megakasztott minden fejlődést, a bekezdett események következményeikben mindent felborítottak s megásták a sírját a Magyarország legelső és legjobb munkás szövetkezetének.

A képviselő választáson Kasnya Béla szembe került dr. Pogány Frigyes volt képviselővel. Azzal az emberrel, akinek hiervadhatatlan érdemei vannak a szövetkezet felvirágoztatása körül. A szövetkezeti tagok jól ismerte dr. Pogány Frigyesnek érdekében kifejtett munkásságát, kevés kivétellel önzetlen lelkesedéssel álltak melléje. Kasnya Béla látta a helyzetet, arra törekedett tehát, hogy elsősorban a munkásság sorát bontsa meg. Agitációval sikerült is elérni, hogy a választások lefolyásakor már erősen megbontott és szétszűszített munkás tábor volt a községben.

A választások lefolyásáról az ott történt eseményekről majd egy másik cikkünkben számolunk be. Itt csak annyit, amit mindenki tud, hogy a kíméletlen izgatásnak következményeképp Kasnya Béla képviselő lett. Kasnya Béla nem volna az a disztelen multu Kasnya Béla, ha azt a munkáját, melyet a választások alatt a munkásság között megkezdett, most már képviselői hatalommal is felruházva tovább nem folytatta volna.

Néhány könnyen hívó ember tudatlanságát használta fel arra, hogy a Földmunkások Szövetkezetén keresztül politikai ellenfeleit, dr. Pogány Frigyesen és dr. Steuer Györgyön bosszút álljon. A bosszualás nem sikerült, de belepusztult a szövetkezet, kenyértelen, munkátlan, koldussá lett a multakban még jól kereső mindszei kubikos.

A választások után Kasnya Béla általános bűnbocsánatot hirdetett munkás ellenfeleinek s igyekezett őket szép szóval a maga táborába csalogatni.

Az általa nagyképpen hirdetett purifikáció hangoztatásával sokakat sikerült megtévesztetni s magához édesgetni. Maga Antal Lajos, a szövetkezet igazgatója is áldozatul esett ennek a cselszövénynek s elkövette azt a soha jóvá nem tehető ballépést, hogy összeköttetésbe lépett Kasnyával.

Szegény Antal Lajos, hitt a csábításnak és beleharapott az almába, nem sejtette, hogy ez az alma a ravaszság, hazugság, képmutatás és önző egyéni érdek mérgével van átitatva, egy pár valótlán, a szövetkezetet ért sérelemmel kedveskedett a képviselő urnak, aki sietett az alkalmat felhasználni s a képviselőházban azonnal interpellált. Jól jövedelmező reklám volt ez a kubikosok szemében.

A megindított lavinát most már nem lehetett feltartóztatni. A képviselő ur interpellációja, a felizgatott munkások türelmetlensége, az O. K. H.-val, mint anyaszövetkezettel nyílt kenyértörésre vitte a dolgot és lehetetlenné tette a szövetkezet és az O. K. H. további közös és eredményes munkáját.

Az ellentétek valóságos orkáni erővel törtek ki az 1932. évi februári közgyűlésen, ahol a végsőkéig felizgatott munkástömeg romboló, öngyöngő hangulatában, megsemmisítette a központ kiküldöttét. Az indulatok árja átlörte a gátakat s a munkások a központtól való elszakadást követelték. A központ tett néhány kísérletet a békés viszony helyreállítására, de mikor látta, hogy kísérletei eredménnyel már nem járhatnak, a M. Kir. Törvényszéktől a szövetkezet felszámolását kérelmezte. A felszámolás ma már kir. ítélőtáblai határozattal végérvényesen és megfellebbezhetetlenül kimutatott. A szegény munkások, kik éveken át örömmel dolgoztak a maguk és szövetkezetük érdekében, egy komolytalan és lelkiismeretlen ember áldozatai lettek.

Voltak, akik belátva a helyzet áldatlan következményeit, felkeresték Kasnyát és kérték, hogy ne bántsa a szövetkezetet, mert nagy baj van, a működése megakadt s tagjai jóvá nem tehető kárt szenvednek. Azt is megmondták nyíltan a szemébe, hogy minden bajnak a Képviselő ur beavatkozása az oka. Az érvek hatása alatt egyszer egy négytagból álló választópolgár előtt a Képviselő ur becsületszavára kijelentette, hogy a központot ezután nem fogja támadni.

Elismerte, hogy a munkások csak úgy élhetnek, ha dolgoznak. A szövetkezet azonban már úgy fel volt bolygatva, hogy működni nem tudott.

Kasnya képviselő ur adott becsületszavát nem tartotta meg, a központot tovább támadta s így a tagok 1932 év óta munka és kenyér nélkül maradtak. Pedig a központ rendes körülmények között gondoskodott munkával.

Nem tudjuk érez-e a Képviselő ur lelkipurdalást a szegény és általa nyomorba döntött 300 szövetkezeti tag szomorú sorsa felett? Én azt hiszem nem.

A bomlasztás munkáját a mentelmi jog védelme alatt különösen elvégezte a képviselő ur.

A szövetkezet tönkre ment, vagyona lefoglaltatott és felszámolás alatt áll, a munkák megszűntek, a munkás kezek tétlenül pihennek elégedetlenül. Még mindig vannak, akik nem látják be tévedésüket. A szövetkezet ötven tagja különböző perekkel támadta meg a központot. A perek lavínja indult meg, egyelőre nem tudni, hol áll meg, de amely pereket emberi számítás szerint az ötven kubikos meg nem nyerhet. Ellenben ügyvédi költség fejében elvesztik kis házaikat.

Arra vagyunk kíváncsiak, meddig engedik még a munkások a férfitársaságtól magukat orruknál fogva vezetni? Mikor ébrednek már fel kábultságukból s mikor adnak neki egy jól irányzott billenést, amint tették ezt ama dics élen nemzetgyűlési szereplése után a feltáborodott képviselők.

MEGYERY LAJOS

A mindszei kubikosok és kordások
vállalkozó szövetkezetének igazgatósági tagja.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Hungária könyvnyomdavidallat, Gyoma
WAGNER MÁRTON. Felelősáramvezető: Teket Sándor.

Építő program, magyar jövő: Nemzeti Egység!